

Valbara
pass

Lust och engagemang

Utbildning för en hållbar framtid

Välkommen till den nationella konferensen med fokus på lärande för hållbar utveckling och Agenda 2030.

Valbart pass A+B: 14 november kl 15:30-17:30

A+B. Agenda 2030 delegationens underlag - behöver vi kompletterande åtgärder för arbetet med LHU på kommunnivå?

OBS! Passet varar 2 h (valbart pass A och B är sammanslaget för denna workshop).

Workshopledare: Stefan Bengtsson, SWEDESD vid Uppsala Universitet

Målgrupp: Skolledare, politiker och beslutsfattare på huvudmannanivå. Workshop. Presentation av Agenda 2030 delegationens underlag och vad som skrivs om LHU i underlaget. Bakgrund samt hur vi har arbetat för att påverka framtagningen av förslagen. Vi diskuterar i workshopsform vilka kompletterade former av stöd som behövs för skolledares och tjänstemäns implementering av Agenda 2030 och LHU. Vi utbyter erfarenheter om delade svårigheter och beprövade strategier i syfte att överkomma dessa i implementeringen av LHU. Workshopens resultat överlämnas till Agenda 2030 delegationen som tillgång i deras nuvarande uppdrag med att ta fram förslag på kompletterande åtgärder.

Valbara pass A: 14 november kl 15:30-16:30

A1. Förskolans arbete för hållbarhet och de globala målen

Föreläsare: Ingrid Engdahl, förskollärare, bitr. psykolog, FD och docent, Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet

Målgrupp: Förskola. Föreläsning.

Barn utvecklar normer och värden, attityder och beteenden tidigt. Förskolan har därför ett viktigt uppdrag att bidra till en hållbar livsstil. Sverige har även åtagit sig att arbeta för de globala hållbarhetsmålen. Det finns 17 globala mål, nummer 4 handlar om utbildning. Men hur hänger de andra målen ihop med förskolans verksamhet?

A2. Vem äger Arktis? – ämnesövergripande kring ungas handlingskraft

Workshopledare: Lisen Vogt, Naturskyddsföreningen och 2047 Science Center

Målgrupp: Grundskola 6-9. Workshop.

I Naturskyddsföreningens nya övning "Vem äger Arktis?" får du undersöka intressekonflikter kring klimatförändringar i Arktis. Vi utgår från den aktuella expeditionen "Row around Svalbard" och kopplar till de Globala målen för hållbar utveckling och ungas handlingskraft.

A3. Hur kan globala hållbarhetsutmaningar bli meningsfulla för elever? En workshop om att arbeta i ämnesintegrerade projekt.

Workshopledare: Karolina Sandahl, Globala gymnasiet, Stockholm

Målgrupp: Grundskola 7-9, gymnasieskola. Workshop.

På Globala gymnasiet arbetar lärare i ämnesintegrerade projekt. Projekten utgår från globala hållbarhetsfrågor om tex konsumtion, produktion, migration och ojämlikhet. Den didaktiska frågan som styr undervisningen är att de stora frågorna ska vara meningsfulla för eleverna här och nu. Eleverna ska få en handlingsberedskap – det ska utveckla förmåga att analysera, orientera sig i samt ta ansvar för en komplex värld.

A4. Att leda för framtidens lärande

Föreläsare: Simon Hjort, Lektor, Linköpings kommun. Författare till boken Effektiv undervisning, meningsfullt lärande (Natur & Kultur).

Målgrupp: Skolledare/beslutsfattare. Föreläsning.

Utifrån ledande forskning om skolutveckling diskuteras hur pedagoger och elever kan engageras i ett lustfyllt lärande för att hantera framtidens utmaningar i en allt mer komplex omvärld. Fokus ligger på ledarskap, kollegialt lärande och verkningfulla undervisningsstrategier.

A5. Haven i våra hjärtan – levande hav

Föreläsare: Ingrid Waldenström föreläsare, projektledare, lärarutbildare, naturpedagog och tidigare utbildningschef på Tom Tits.

Målgrupp: Förskola, grundskola F-6, allmänt. Föreläsning och gruppsamtal.

Låt dig inspireras genom utblickar i världen och goda exempel i Sverige. Bli en blå planetskötare genom KUNSKAP – SAMTAL – HANDLING som människa och pedagog.

A6. Upptäck nya Grön Flagg för skolan

Workshopledare: Håll Sverige Rent, Grön Flagg

Målgrupp: Grundskola. Workshop.

Lär er mer om verktyget *Grön Flagg* och hur det kan utveckla er skola! Håll Sverige Rent berättar och visar exempel från skolor inom *Grön Flagg – nätverket*. Ni får även tips på material och aktiviteter som rör hållbar utveckling. Plocka med dig exempel hem och testa på din skola.

A7. Se långt – vi vill vara med!

Workshopledare: Anna Toresdotter, konstnär och Germund Sellgren, WWF

Målgrupp: Alla. Workshop.

Antalet vilda djur i världen minskar kraftigt, samtidigt som de ekologiska fotavtrycken blir allt större. Hur kan man fånga de stora utmaningar, men också de möjligheter som vi står inför i ord och bild? I denna workshop får du lära dig mer om hur du kan använda kreativa och skapande uttrycksätt i din undervisning.

Valbara pass B: 14 november 16:30-17:30

B1. Hållbara tillsammans: LHU på gymnasieskolan Spyken i Lund

Föreläsare: Martin Flower och Ulrika Åkesson lärare/ LHU-koordinatorer på Spyken i Lund

Målgrupp: Lärare grundskola 7-9 och gymnasieskola. Föreläsning med möjlighet för frågor. Spykens LHU-koordinatorer har under ett år arbetat med förhållningssätt och projekt som främjar skolans arbete med LHU. De delar med sig av konkreta tips och erfarenheter när det gäller struktur och organisation utifrån ett lärarperspektiv.

B2. Utbildning och samhällsutveckling - elevers lärande i centrum

Föreläsare: Anders Jidesjö, universitetsadjunkt och forskare, Linköpings Universitet

Målgrupp: Alla. Föreläsning.

Anders Jidesjö, lärare och forskare, beskriver motiv för hållbar utveckling utifrån utbildningens funktion och samhällets utveckling med relationer till meningsfullt lärande och elevers engagemang i skolarbetet.

B3. Elever som Unga Reportrar

Workshopledare: Pia Lingshede, Stiftelsen Håll Sverige Rent

Målgrupp: Grundskola 7-9, gymnasieskola. Workshop.

Låt eleverna göra reportage om hållbarhetsfrågor, tävla med andra och göra sin röst hörd. På den här workshopen får ni höra med om skolprogrammet Unga Reportrar, den svenska delen av Young Reporters for the Environment. Ni får också testa lektionsupplägg kopplat till de globala målen för Hållbar utveckling. Läs mer på www.hsr.se/ungareportrar

B4. Mat och våtmarker

Workshopledare: Mikael Stenberg, naturguide på Naturskolan Asköviken

Målgrupp: Grundskola 4-9. Workshop utomhus.

Denna workshop kommer att innehålla två olika övningar utomhus, en om matproduktion och en om skydd av våtmarker. Matproduktionsövningen ger aktiv rörelse och avslutas med kort diskussion om skillnaden som påvisas i produktionen. Våtmarksövningen ger rörelse utomhus, insikt i betydelsen av våtmarker och internationellt naturskydd samt geografi och klimatpåverkan.

B5. En vandring mot en mer hållbar värld

Föreläsare: Eva Lunnbäck och Maria Östlund, förskollärare och utomhuspedagoger, Linköping

Målgrupp: Förskola. Föreläsning.

Förskolan Utelek, en Ur och Skur förskola i Linköping presenterar sitt arbetssätt. Värdegrunden, odling, kretslopp, biologisk mångfald, individens betydelse, djurens välmående, friluftsliv, kompostering, återvinning, nedskräpning och allemansrätten är viktiga byggstenar i verksamheten.

B6. Mat på hållbar väg

Workshopledare: Gitte Jutvik Guterstam, lärare, har jobbat med lärande för hållbar utveckling på WWF. Nu konsult och aktiv i LHU nätverket.

Målgrupp: Lärare grundskola F-6, SO, HK, NO. Workshop.

Mat, från produktion till konsumtion, står för en fjärdedel av vårt ekologiska fotavtryck med betydande klimatpåverkan. Mat på hållbar väg vill berika och bredda undervisningen om mat, från jord till bord. Det handlar om frågor där eleverna motiveras av det vardagsnära och de aktuella frågorna. Mat på hållbar väg är ett läromedel F-9 från WWF. Vi kommer blanda fakta och övningar.

B7. Vår väg till Giffria förskolor i Linköping

Workshopledare: Helga Nyberg, miljösamordnare, Linköpings kommun

Målgrupp: Förskola och fritidshem. Föreläsning/workshop.

Idag finns kunskaper om att miljögifter kan spridas till luften i form av damm som vi sedan andas in. Dessa miljögifter sprids från vardagsprodukter som finns i vår omgivning, till exempel från leksaker, möbler och elektronik. Barn är mer känsliga för miljögifter än vuxna och eftersom barn tillbringar en stor del av sin dag på förskolan har Linköpings kommun valt att genomföra satsningar för en giftfri miljö just där. Vi berättar om hur arbetet planerats, utförts och följts upp men även en kort bakgrund till varför dessa insatser behövs.

Valbara pass C: 15 november 10:15-11:15

C1. Upptäck nya Grön Flagg för förskolan

Workshopleadare: Håll Sverige Rent, Grön Flagg

Målgrupp: Förskola. Workshop.

Lär er mer om verktyget *Grön Flagg* och hur det kan utveckla er förskola! Håll Sverige Rent berättar och visar exempel från förskolor inom *Grön Flagg – nätverket*. Ni får även tips på material och aktiviteter som rör hållbar utveckling. Plocka med dig exempel hem och testa på din förskola.

C2. Det goda livet i Gävle år 2030 – inom ramen för ett jordklot

Föreläsare: Karolina Hägg Franzén, hållbarhetspedagog och gymnasielärare. Ullrika Forsgren, projektledare strategi lärande för hållbar utveckling. Sofia Lord, miljöstrateg.

Målgrupp: Grundskola 7-9, gymnasieskola, skolledare. Föreläsning.

I Gävle kommuns satsning ”Det goda livet i Gävle år 2030 – inom ramen för ett jordklot” får elever i årskurs 8 – gymnasiet arbeta fram förslag på hur ett hållbart Gävle ska se ut år 2030. De får sedan presentera och diskutera sina förslag med politiker, tjänstemän, företrädare för näringslivet, intresseorganisationer och övriga intresserade vuxna i ett rådslag under en dag på Högskolan i Gävle. Detta genomförs som ett led i Gävle kommuns arbete med lärande för hållbar utveckling och det miljöstrategiska programmet. Vi berättar om denna satsning – strategiskt arbete, målsättningar, genomförande och resultat - och det finns möjlighet att ställa frågor. Välkomna!

C3. Globala målen i skolan

Workshopleadare: Mathias Demetriades, Universitets- och högskolerådets Den globala skolan

Målgrupp: Grundskola, gymnasieskola. Workshop.

Hur kan de 17 Globala målen för hållbar utveckling vara ett verktyg för att skapa ett lärande som ger elever en ökad handlingskompetens i en allt mer globaliserad värld? Workshopen syftar till att skapa kunskap och reflektion kring lärande och hållbar utveckling.

C4. Handling för hållbarhet – struktur och kreativitet i berättelser för hållbar utveckling

Workshopleadare: Ola Uhrqvist, gymnasielärare i Hi, Fi, Re och fil.dr. i Miljövetenskap. Lisa Carlsson, gymnasielärare i Bi, Ke, och vinnare av Ingvar Lindqvistpriset 2015.

Målgrupp: Grundskola. Workshop.

Workshopen introducerar och låter deltagarna testa EPOSEA-modellen, en metod för att utveckla välstrukturerade berättelser för hållbar utveckling och med dessa träna elevernas helhetssyn och handlingspotential i klassrummet.

C5. På riktigt viktigt! Lärande för hållbar utveckling i förskolan

Workshopleadare: Sofie Eldh, projektledare, Anna-Karin Borkmar, förskollärare, Linköpings kommun

Målgrupp: Förskola. Workshop.

Linköpings kommun har i samarbete med verksamma förskollärare och didaktikern Eva Ärlemalm Hagsér utvecklat en lärarhandledning i lärande för hållbar utveckling i förskolan. I denna workshop får ni inblick i handledningen.

C6. En hållbar värld är en jämställd värld

Föreläsare: Maria Hampusgård, Genuspedagog, Didaktikcenter i Linköpings kommun

Målgrupp: Alla. Föreläsning med tid för samtal.

När vi ges olika förväntningar och förutsättningar beroende på vilket kön vi fötts till begränsas handlingsutrymmet. Tankar kring hur vi kan ge alla barn en större handlingskompetens utifrån att vi nyfiket lyfter spegeln och reflekterar över vårt eget agerande. Med fokus på de fjärde och femte globala målen, Utbildning och Jämställdhet.

C7. Hållbara tillsammans: LHU-satsning i Lund

Föreläsare: Maria Hedelin Björse, bitr. rektor gymnasieskolan Spyken, Lunds kommun. Sophie Nordström, projektledare Naturskyddsföreningen.

Målgrupp: Skolledare/beslutsfattare. Föreläsning med efterföljande diskussion.

Lunds kommuns strategier för 2030-arbetet återfinns bl.a. i Utbildningsnämndens särskilda LHU-mål. I samarbete med Naturskyddsföreningen genomförs en riktad satsning på LHU under två läsår (2016-2018) på gymnasieskolan Spyken. Organisationsformer och metoder ska efter projektets slut spridas och implementeras i övriga skolor.

